

Glava u oblacima

Kovčaliya, Katarina

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:259396>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA KULTURU, MEDIJE I MENADŽMET
SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

KATARINA KOVČALIJA

GLAVA U OBLACIMA

ZAVRŠNI RAD

MENTOR:

doc. art. Ivica Kurtz

Osijek, 2022.

SAŽETAK:

Završni rad pod nazivom „Glava u oblacima“ prikazuje temu nostalgije povedene eskapizmom. Dvije figurativne slike dimenzije 150 x 120 cm u potpunosti su naslikane zagasitom nijansom plave, koja nam kao hladna boja djeluje udaljeno, poput nečega što ne možemo dosegnuti. Isto tako ne možemo dosegnuti trenutke iz prošlosti, ali ih prisjećanjem možemo ponovno oživjeti. Kombiniranjem figura iz fotografija obiteljskog albuma i motiva oblaka koje sam promatrala dok sam se prisjećala djetinjstva, prikazujem osjećaj nostalgije ali istovremeno prihvaćam kako ta sjećanja nisu stvarnost.

Ključni pojmovi: eskapizam, nostalgija, obiteljske fotografije, plava boja, oblaci, djetinjstvo.

SUMMARY:

The final work entitled „Head in the Clouds“ presents the theme of nostalgia led by escapism. Two figurative paintings measuring 150x120cm are entirely painted in a dull shade of blue, which as a cold color seems distant to us, something we cannot reach. Just as we cannot reach moments from the past, but by remembering past moments, we can relive them. By combining figures from family album photos and cloud motifs that I observed while reminiscing on childhood, I portray a sense of nostalgia but at the same time accept that memories are not reality.

Abstract and keywords: escapism, nostalgia, family photos, color blue, clouds, childhood

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. ESKAPIZAM	2
3. NOSTALGIJA	3
4. OBITELJSKE FOTOGRAFIJE	4
5. BOJA	5
5.1.PLAVA BOJA	6
5.2.PLAVA BOJA U PSIHOLOGJI	6
5.3.PLAVA BOJA U UMJETNOSTI	6
6. REFERENCA NA ERIKU ADAMSSON	8
7. IZVEDBA RADA	9
7.1.PREDLOŽAK	9
7.2.TEHNIČKA IZVEDBA RADA	9
8. ZAKLJUČAK	11
9. POPIS SLIKOVNOG MATERIJALA	12
10. LITERATURA	15

1.UVOD

Završni rad „Glava u oblacima“ prikazuje temu eskapizma i nostalgije. Inspiraciju sam pronašla putujući autobusom iz rodnog mjesta do grada u kojem studiram. Zaokupljena svakodnevnim obvezama nisam imala vremena za sebe, te je promatranje oblaka tijekom putovanja postao jedan način bijega od svakodnevice. Prizori velikih, prostranih oblaka ubrzo bi smanjili sve negativne osjećaje i podsjetili me na bezbrižne trenutke moga djetinjstva.

Odabrala sam predmet slikarstva jer mi pruža najveću slobodu u izražavanju bojom, linijama i površinom. Slikanjem uljem po platnu pružilo mi je upravo to. Autentičnost djela dobila sam kombiniranjem lazurnih i pastoznih premaza i time karakterističnu plohu. Korištenjem reference figura iz obiteljskih fotografija i postavljajući ih u kompoziciju s oblacima, dobila sam jedinstvenu novu stvarnost. Zagasita nijansa plave, kao hladne boje, djeluje udaljeno i nedostižno, baš kao i sjećanja iz djetinjstva kojima se pokušavamo vratiti. Cilj ovog rada bio mi je pomoću boje, motiva i njihovog zajedničkog djelovanja u cjelini, u pogledu promatrača probuditi osjećaj nostalgije i prikazati bijeg od stvarnosti.

2..ESKAPIZAM

Za glavni dio teme završnog rada „Glava u oblacima“ obratila sam pažnju na najveći razlog dolaska do inspiracije. Zapitala sam se što se uistinu događa s ljudskom psihom, te odluta iz stvarnoga svijeta tražeći alternativne aktivnosti pri čemu se životni problemi postavljaju u pozadinu. Jednako, pitala sam se ima li to lutanje u mašti i pozitivnih i negativnih utjecaja na pojedinca ili utječe samo pozitivno ili samo negativno.

Glavni problem eskapizma bilo koje vrste je to što utječe na probleme emocionalnog, mentalnog, a ponekad i fizičkog zdravlja koje može postati kritično. U suvremenoj psihologiji istraživači se u većinu slučajeva bave dijeljenjem eskapizma na pozitivan i negativan aspekt.

A. Evans u nizu teorijskih studija pretpostavlja da je eskapizam vrsta aktivnosti koja se javlja zbog trenutnih uvjeta našeg medijskog društva. Dijeli eskapizam na mješovite tipove, a to su: izbjegavanje, pasivno, aktivno i ekstremno.

Glavni cilj izbjegavanja je bježanje od stvarnosti i stvarnih poteškoća. Pasivno se odnosi na aktivnosti s minimalnim trudom npr. slušanje glazbe i gledanje televizije. Aktivni tip se odnosi na promjenu aktivnosti od glavne (posao) do alternativne (hobiji). Posljednji, ekstremni tip, uključuje aktivnosti koje su potencijalno opasne (droga, alkohol, skakanje s mosta). A. Evans razlikuje produktivan i nezdravi eskapizam te ističe sljedeće pokazatelje: odugovlačenje, psihoza, poricanje (dovodi do odbacivanja društvenih normi, rigidnog osobnog stava o životu te izolacije) i ovisnosti (nedostatak samokontrole).

Hartvald C.H. i Mayer I. razvili su pristup A. Evansa i dijele eskapizam temeljen na uzrocima i posljedici. Prvi nastaje tijekom dosade ili pod visokim stresom i željom za izbjegavanje. Druga vrsta eskapizma usmjerena je na odustajanje od stvarnosti, sanjarenja ili uključivanja u samo-zadovoljavajuće aktivnosti. Istraživanja pretpostavljaju da je eskapizam produktivan i pridonosi osobnoj samoaktualizaciji.

F. Stenseng istražuje eskapizam u društvenom kontekstu. Koristi dualistički model strasti i nudi dvije dimenzije izbjegavanja stvarnosti koji su samopotiskivanje i samoproširenje. Samopotiskivanje kao cilj ima izbjegavanje negativnih emocija i u fokusu je alternativna aktivnost. Samoproširenje je motivirano stjecanjem pozitivnog iskustva i uključenosti. Njegovi nalazi potvrđuju model, dokazana je korelacija između samosupresije, niskog blagostanja i razine samokontrole, dok je samoproširenje povezano sa subjektivnim blagostanjem i fleksibilnošću odabira te ima općenito pozitivan rezultat.

Većina istraživača koristi metode podjele u svojim empirijskim studijama i nudi model pozitivnog i negativnog eskapizma težeći prema posljednjem. Negativno izbjegavanje stvarnosti ukratko je uzrokovano izbjegavanjem emocija koje se javljaju kada se osoba pronade u situaciji iz koje ne vidi izlaza. Eskapizam se može odnositi na psihotične iluzije u promijenjenim stanjima svijesti, svjetove stvorene u vlastitoj mašti i sanjarenju. Važno je spomenuti i fizičke aktivnosti koje mogu biti potencijalno opasne i negativno utječu na ljudsku dobrobit. Eskapizam se u umjetnosti već pojavljuje kao sama bit kreiranja umjetničkih djela tj. umjetnik stvaranjem bježi od stvarnosti u potpuno novi svijet podsvjesnoga, intuitivnog kreiranja.

3.NOSTALGIJA

Ako promatranjem oblaka bježim od stvarnoga svijeta i prisjećam se prošlih trenutaka koji su u meni probudili osjećaje nostalgije i inspiraciju za kreativno izražavanje, ima li korelacije između eskapizma i nostalgije? Je li eskapizam u meni probudio želju za povratak u prošla vremena ili je obrnuto?

Emocija nostalgije od svog terminološkog nastanka u 17.st. se smatrala moždanom, psihološkom i psihijatrijskom disfunkcijom. Nostalgija je bila ograničena na marginalizirane populacije, te se opisivala kao samodopadljiva, neprilagodljiva mrzovoljnost koju pojedinac doživljava kada je zarobljen u prošlosti i ne uspijeva se mjeriti sa zahtjevima u sadašnjem trenutku.

Stephan E. , Sedikides C. , Wildschut T., Cheung W., Routledge C. i Arndt J. u novijem članku *Nostalgia-evoked inspiration: Mediating mechanisms and motivational implications* [2015:1396-1397] proveli su šest studija induciranjem osjećaja nostalgije na sudionicama i proučavali njezine motivacijske implikacije. U studiji 1 osjećaj nostalgije je pozitivno asociran s učestalosti inspiracija i intenzitetom. Studije 2 i 3 utvrdile su kako je sjećanje na nostalgične trenutke pojačalo specifičnu inspiraciju za sudjelovanje u istraživačkim aktivnostima. Studija 4 potvrdila je kako nostalgija pojačava povezanost među ljudima, što dovodi do visokog samopouzdanja koji pojačava inspiraciju. Studija 5 bila je rigorozniji model studije 4, te je potvrđen njezin zaključak. Studija 6 kao prošireni model potvrdila je kako nostalgija inducira postizanje važnih ciljeva pomoću međuljudske povezanosti i dobivenim samopouzdanjem. Time inspiracija izazvana nostalgijom potiče motivaciju.

Iako je nostalgija smatrana kao povod gledanja u prošlost ima iznenađujuću moć utjecaja na buduće odluke. Stavlja pojedinca u položaj da promišlja o sebi i bolje raspozna svoje emocije i potrebe, čime stvara svoju priču i pronalazi svoje ja. Nostalgija se u početku koristila kao dijagnoza koja zahtijeva liječenje povratkom u svoj rodni kraj.

Danas je naš koncept nostalgije povezan s vremenom kojemu se ne možemo vratiti. Jedini način da izliječimo bol za prošlošću je kroz eskapizam. Potvrđeno je kako nostalgija i eskapizam u umjetnosti pozitivno utječu na kreativan proces stvaranja onih prikaza koji su inspirirani nostalgičnim poticajem ili su napravljeni s namjerom da taj osjećaj probude u promatraču. Time se nostalgija može koristiti kao eskapizam u umjetnosti i obrnuto.

4.OBITELJSKE FOTOGRAFIJE

“Fotografija je trag nečega što se stvarno dogodilo, nečega što postoji u ljudskom iskustvu. Stoga je interpretativni potencijal kojim obiluje fotografska snimka nužno oblikovan iskustvom zbilje i sudjelovanjem u njoj. Posljedično, osjetljiva priroda interpretativnosti fotografske snimke u uskoj je vezi s kompleksnošću i slojevitošću značenja što ga ima u životu čovjeka. To je osobito vidljivo kad je riječ o obiteljskoj fotografiji” (Slog 2008:138)

Za bolji izražaj nostalgije, kao čežnjom za vremenom koje je prošlo, odabrala sam motiv onoga za što smatram kako je svakom pojedincu vrijedno u stvaranju predodžbe u sebi, a to su motivi iz obiteljskog albuma. Povezivanjem sjećanja iz djetinjstva i razmišljanjem o tome jesu li ta sjećanja zaista moja, ili su nastala novim proživljavanjem događaja kroz obiteljska pripovijedanja uz obiteljske fotografije, pitala sam se može li moja čežnja za “boljim” vremenima biti samo izmišljena stvarnost koja idealizira fotografirane trenutke iz djetinjstva.

Obiteljska fotografija djeluje povezivanjem sjećanja i društvene povijesti. Fotografija zamrzava trenutke obiteljskog života i time ovjekovječuje obiteljske mitove. Ključ razumijevanja značenja koje obiteljska fotografija ima u pojedincu, kao dijela obitelji, može se protumačiti razumijevanjem odnosa koji fotografska snimka ima sa stvarnosti. Aura obiteljske fotografije se ostvaruje sjećanjem i važno ju je njegovati, jer tako preživljava svaki idealan obiteljski trenutak. Idealni trenutci tako stvaraju osobnu mitsku povijest. Idealno je imaginarno i nestvarno, a stvarnost podrazumijeva čežnju za boljim, sretnijim trenutcima. Time, mit idealne obitelji dokazuje ljudsku čežnju i potrebu za savršenim. Mit idealne obitelji djeluje poput korektiva percipirane i proživljene stvarnosti u obiteljskoj fotografiji, ostvaruje se sjećanjem i

vizualno ostaje u fotografiji. U mnogobrojnim iskustvima obiteljske prošlosti taj mit prošlosti čini stvarnost podnošljivom, prošlost vedrijom i budućnost perspektivnijom, a pojedinca stvarnijim nego što misli da je.

5. BOJA

Boja je efekt u oku koji je izazvan emitiranim svjetlom iz nekog izvora ili reflektiranjem površine. Ona je fizičko svojstvo emitirane ili reflektirane svjetlosti određeno valnom duljinom. Različite frekvencije svjetlosti stvaraju dojmove različitih boja u ljudskom oku. Primjerice, razlaganjem bijele svjetlosti kroz prizmu nastaje neprekidan spektar boja.

U prvoj polovini 20.st. umjetnici i teoretičari bavili su se sistematizacijom boje kod optičkog, značenjskog, psihološkog i duhovnog fenomena. U drugoj polovini stoljeća značajnije su semiološke i semiotičke teorije boje, po kojima je boja značenjski i strukturalni element vizualne umjetnosti. U umjetničkom djelu, boja je likovni znak koji ima čisti pikturalni karakter, socijalno i alegorijsko značenje ili može biti individualni izraz i prikaz psiholoških i duhovnih stanja umjetnika ili promatrača. Tradicionalna podjela boja u likovnoj umjetnosti je na osnovne i primarne. Osnovne boje čine crvena, žuta i plava. Miješanjem dvije osnovne boje dobivamo izvedene ili sekundarne boje koje su narančasta, zelena i ljubičasta. Miješanjem osnovne i izvedene boje dobivamo tercijarne boje npr. plavozelena, žutozelena itd.

5.1.PLAVA BOJA

Odabir boje za završni rad bio je najlakša odluka. Odlučila sam se za plavu boju jer kao hladna boja u slikarstvu djeluje udaljeno i nedostižno. Time, u mom radu predstavlja upravo to, daleka sjećanja na djetinjstvo i osjećaj kako se ne mogu vratiti u prošlost koji pomoću eskapizma i nostalgije pokušavam ponovno oživjeti.

5.2.PLAVA BOJA U PSIHOLOGIJI

Plava boja se smatra intelektualnom bojom, te predstavlja inteligenciju, komunikaciju, povjerenje, odgovornost, logiku, hladnoću, refleksiju i smirenje. Kao i svaka druga boja, plava sa sobom nosi i negativne utjecaje na psihu osobe, pa ju ljudi mogu percipirati kao hladnu, bez emocije i neprijateljsku. Jače plave nijanse simuliraju jasno razmišljanje, dok nježne nijanse

plave smiruju um i pomažu koncentraciji. Istraživanja pokazuju kako je plava boja brojnim ljudima najdraža boja kakogod ponekad djelovala hladno i neprijateljski.

5.3.PLAVA BOJA U UMJETNOSTI

Poznato je već da ljudi imaju manje receptora u oku za plavu boju u usporedbi sa crvenom i zelenom. Specifično, vjeruje se kako su rani ljudi prepoznavali samo crnu, bijelu i crvenu te nisu zapravo znali da plava boja uopće postoji. Unazad 6000 godina malo toga je bilo plave boje, što ovu činjenicu čini malo jasnijom. Primjerice, nebo se čini plavo jer se sunčeva svjetlost lomi u male čestice u stratosferi, a zatim se dijelovi svjetlosti lome u spektar vidljive svjetlosti čestica koje su bliske veličine kao valna dužina plave boje.

Najraniji pigmenti plave boje su lapis i egipatska plava. Egipćani su izumjeli prvi sintetički plavi pigment. Drobljenjem dragocjenog kamena lapisa i naknadnim filtriranjem, uspjeli su dobiti egipatsku plavu koja se koristila na kamenu, drvu, gipsu, papirusu i platnima. U ranoj modernoj Europi, plava tekstilna boja izrađena je od biljke iz Mediterana. Zbog visoke cijene proizvodnje pigmenta, samo su si ga kraljevske obitelji mogle priuštiti, po čemu je boja dobila ime kraljevsko plava. Također je bila skupa i među slikarima, što je rezultiralo korištenjem plavog pigmenta samo u važnim tematikama.

U renesansi nitko nije bio važniji od Djevice Marije. Gotovo uvijek je naslikana noseći plavu boju na sebi, te je plava postala sinonimom čistoće, spokojnosti i božanskog. Ultramarine plava korištena u renesansi bila je toliko skupa da si je poznati slikar poput Michelangela nije mogao priuštiti. U 18.st. Francuski umjetnik Yves Klein usavršio je najčišću plavu boju i registrirao ju pod nazivom International Klein Blue (IKB) kao svoj zaštitni znak.

6.REFERENCA NA ERIKU ADAMSSON

Kao referencu na umjetnika koji se najviše podudara sa mojom tematikom rada odabrala sam finsku suvremenu umjetnicu Eriku Adamsson. Umjetnica je 2022.g. održala samostalnu izložbu u muzeju umjetnosti Tikanoja. Uz temu nostalgije u svojim radovima predstavlja trenutke, atmosferu i priče iz prošlosti. U najnovijim slikama koristila se motivima povijesti Muzeja umjetnosti Tikanoja, gdje su u hodnicima živjeli članovi obitelji i posluga.

Slika 1. Erika Adamsson, Chinese Vase, 2018.

Umjetnicu zanima iluzija prošlosti. Njezina djela često prikazuju osobu u prostoru. Likove preuzima iz autentičnih fotografija, suvremenim dramskim vodičima ili fotografijama filma. Baš kako sjećanja iz prošlosti s vremenom blijede, tako njene slike nisu dokumentirani trenutci iz prošlosti, već su prikazi konstruirani. Čak i kada je konstruirana, atmosferu slike doživljavamo autentično i vjerodostojno. Tehnika kojom se koristi je uljana boja na aluminijskoj ploči. Aluminij pruža boji da klizi po površini slike što omogućava brže slikanje.

Nakon brzog slikanja slijedi spori proces gdje umjetnica omeđuje površinu u potpunosti. Na završenoj slici aluminijska površina blista u prisutnosti s bojom.

Slika 2. Erika Adamsson, Tikanoja Children, 2022.

U svim njezinim radovima prikazuju se raznoliki zarobljeni trenutci, prikazi atmosfera, nostalgije i zastoja. Bez obzira na motiv, harmonija okruženja djeluje intenzivno na raspoloženje gledatelja. U novijim radovima romantizira svoj rodni kraj zaustavljanjem trenutka vječne nedjelje. Na portretima kreira imaginarna okruženja i slike sadrže u sebi jak, oštiji pokret, od svjetlosnih efekata do efekata na licima figura.

7.PROCES RADA

7.1.PREDLOŽAK

Kao predložak za prikaz nostalgije i želje za povratkom u prošla vremena koristila sam figure iz obiteljskih fotografija. Za prikaz sadašnjosti i polaganog odmaka od prisutnosti u trenutku koristila sam motiv oblaka. Na stranici Istockphoto preuzela sam fotografije koje sam naknadno uredila u mobilnoj aplikaciji IbisPaintX. Korištenjem *Round Brush (Particle)* na fotografijama oblaka uredila sam pozadinu i smanjila oštre rubove. Nakon što sam bila zadovoljna izgledom, na novi sloj dodala sam fotografiju iz obiteljskog albuma koju sam prethodno uredila u crno-bijelim tonovima. Zatim sam *Eraser*-om obrisala pozadinu oko likova, te ih postavila pravilno u format. Odabirom drugog sloja otvaram *Blending Mode*, zatim *Contrast* i izabirem *Overlay* koji preuzima boje sa prvog sloja i čini drugi sloj ujednačen u boji kao i na prvom. Postupak sam ponovila i na drugom predlošku.

7.2.TEHNIČKA IZVEDBA RADA

Nakon završenih skica započela sam praktični dio završnog rada. Za podlogu sam koristila okvir i gotovo pripremljeno platno koje sam izrezala po željenoj veličini. Postavljam izbočeni dio rame na neobrađenu stranu platna. Proces zatezanja platna počinje od središnjeg dijela duže strane rame, te se proces ponavlja na suprotnoj i bočnim stranama. Tako dobivam jednako raspodijeljenu frikciju platna na okviru u obliku dijamanta. Učvršćivanjem s klamericom proces zatezanja nastavlja se od središta prema lijevoj i desnoj strani. Platno se dvostrukim preklopom učvršćuje na rubovima okvira i time sam dobila podlogu spremnu za slikanje.

Prije slikanja potrebno je zamiješati željene boje i tonove. Koristila sam Talens uljane boje u nijansama primarnih boja ultramarine plavu, scarlet crvenu i akromatsku titanium bijelu. Započela sam s miješanjem najtamnijeg tona prema najsvjetlijem. Kako mi je zbog naznačavanja emocija nostalgije, eskapizma i dojma nedostižnosti, u radu bilo primarno koristiti plavu boju, koristila sam ultramarine plavu u većoj količini. Zatim sam ju zasitila s dvije primarne žute i crvene boje kako bih dobila tercijarne nijanse plave. Tamniji tonovi su zamiješani u plavoljubičastoj kvaliteti boje, te daju dojam udaljenosti, dok u svjetlijim tonovima dodavanjem više žute postizem plavozelene kvalitete. Dodavanjem titanium bijele zamiješala sam više varijacija tonova dobivene boje.

Slika 3. Prikaz zamiješanih tonova uljane boje

Na podlogu za slikanje postavila sam podsliku ili underpainting kako bih figure točnije postavila u format, te u kraćem vremenu napravila korekcije. Čitavo platno prešla sam širokim kistom s najtamnijim zamiješanim tonom prethodno razrijeđenim terpentinom za slikanje. Prvi premaz sam izjednačila pomoću krpe. Za postavljanje figura i oblaka u dijagonalnoj kompoziciji formata koristila sam tanji kist u istom tonu boje. Dodatne korekcije postigla sam brisanjem boje pomoću terpentina i krpe.

Nakon što se podslika osušila spremna je za slikanje. Za način obrade slike odlučila sam se za tehniku *Alla Prima* koja mi omogućuje slikanje uljanim bojama prije nego se slika osuši. Slikanje sam započela postavljanjem glavnih tonova širokim potezima kista prema najsvjetlijima. Tonskom gradacijom dobila sam dojam trodimenzionalnosti na plohi. Vidljive prijelaze u tonovima omekšala sam prelazeći čistim mekanim kistom kako bih dobila meku formu oblaka i dojam atmosfere prostora. Dok sam tamne i srednje tonove postavila lazurnim nanosima, svijetle tonove postavljala sam impasto nanosima boje i time dobila karakterističnu površinu plohe ili fakturu. Za daljnju modelaciju figura koristila sam kistove manjih veličina koristeći se istim bojama kao i na pozadini i time sam postigla stapanje figura s pozadinom. Kao rezultat dobila sam dvije slike koje prikazuju moju vizualnu reprezentaciju bijega od stvarnosti. (vidi slike 4. i 5.)

Slika 4. Prikaz prvog rada

Slika 5. Prikaz drugog rad

ZAKLJUČAK:

Završni rad „Glava u oblacima“ predstavlja moju priču bijega od stvarnosti. Prikazom motiva iz obiteljskih fotografija i oblaka brišem granicu s vremenom. Želju za povratkom u djetinjstvo odlučila sam zabilježiti u svom radu, ali i naznačiti da je ona moguća samo u mojim mislima putem eskapizma. Korištenje zasićene plave boje na većim formatima slika omogućilo mi je izraziti svoje osjećaje udaljenosti i nedostižnosti željenog trenutka. Tijekom realiziranja rada probudili su se osjećaji nostalgije i odsutnosti od stvarnosti, uranjajući tako u novi svijet. Cilj ovoga rada je probuditi iste osjećaje u promatraču i prenijeti poruku da eskapizam nije sasvim negativan i može pomoći osobi da dublje u sebi pronade svoje ja.

10. POPIS SLIKOVNOG MATRIJALA

Slika 1. Erika Adamsson, Chinese Vase, 2018. URL: <http://www.erika-adamsson.com/>
[pristup:04.09.2022]

Slika 2. Erika Adamsson, Tikanoja Children, 2022. <http://www.erika-adamsson.com/>
[pristup:04.09.2022]

Slika 3. Prikaz zamiješanih tonova uljane boje

Slika 4. Prikaz prvog rada

Slika 5. Prikaz drugog rada

11. LITERATURA

1. Šuvaković, M. "Pojmovnik suvremene umjetnosti" 2005., Zagreb

Internet izvori:

1. Oxana Igorevna, O. (2015) Escapism: current studies and research prospects in contemporary psychology, Austrian Journal of Humanities and Social Sciences, 3-4 (1) URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/escapism-current-studies-and-research-prospects-in-contemporary-psychology/viewer>[pristup: 05.08.2022]
2. Stephan, E., Sedikides. C., Wildschut, T., Cheung, W., Routledge, C., Arndt, J. (2015.) Nostalgia-Evoked Inspiration: Mediating Mechanisms and Motivational Implications, Personality and Social Psychology Bulletin, 41(10). URL: <http://www.southampton.ac.uk/~crsi/Stephan%20et%20al.%202015%20PSPB.pdf> [pristup: 10.8.2022]
3. Slog, B. (2015.) Obiteljska fotografija kao kreiranje i arhiviranje (poželjne) stvarnosti, Nar. umjet. 45(2), str. 148-149. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/49527> [pristup: 15.08.2022.]
4. Groenholm, M. (2015.) Color Psychology (the "Colour Affects" system).URL: <http://micco.se/wp-content/uploads/2010/05/Micco-Groenholm-on-Color-Affects-System.pdf>[pristup:28.8.2022.]
5. Patterson, S. (2020) The history of blue pigment sin the Fine Arts – painting, from the perspective of a paint maker. Sydney. Journal and Proceedings of the Royal Society of New South Wales, vol. 153, str 2. URL: <https://royalsoc.org.au/images/pdf/journal/153-2-04Patterson.pdf> [pristup:01.09.2022.]
6. The secret history of the color blue, dostupno na stranici Artsandculture URL:https://artsandculture.google.com/story/the-secret-history-of-the-color-blue/bgIyIXzv_RULIA[pristup:03.09.2022]
Nepoznati autor, Erika Adamsson – Nostalgia dostupno na stranici Noba.ac URL:<https://noba.ac/en/exhibition/erika-adamsson-nostalgia/> [pristup:04.09.2022.]